

Latweefchu Utwises.

Ur augstas Geweschanas = Kummissiones sinau un nowehleschanu.

Nr. 51. Zettorideenâ 17tâ Dezember 1825.

No J e l g a w a s.

Kursemmes augsta Gubernementa Waldischanana, pehz walbidama Senata ukases no 27ta Nowember schi gabda, zaur patenti, wisseem par sinu, irr pawehlejuft:

1) Ka par wisseem Kursemmes pilsateem un meesteem wisseem teefaskungeem un rahtsteefahm, kâ arri teem tur dsihwodameem kungeem no muischneeku fahrtas, no mahzitu lauschu fahrtas (Gremten) un teem birgereem un brihweem zilwekeem, un tâpatt eefsch wiffahm basnizahm us semnehm, teem pagasta teefas lohzekeem un pagasta preekschneekeem un teem pee daschadahm dsihwes fahrtahm peerakstiteem zilwekeem pirnâ nahkamâ swehtdeenâ preeksch ta basnizaskunga tahs weetas, pehz peeklahjamas deewakalposchanas, pawalstneeku swehrestibu buhs swehrecht un appaksch tahs swehrestibas farwu wahrdu buhs rakstiht.

2) Tannis weetas, fur ihpaschi teefaskungi no Waldischanas irr nosubtiti, ta swehreschana arri tâpatt basnizâ noteek un tas us to nosubtiths kungs stahw klahu.

3) Tâpatt tee par aprinkeem mahjodami muischneeki un itt wiffi brihwi eedsihwotaji, kâ arri mahzitaji, ikkats farwâ kirspehlê, pehz nolassitas augscham peeminnetas ukases basnizâ to pawalstneeku swehrestibu, to kirspehles basnizkungs papreeksch fazzih, preeksch altares swehreh, un appaksch to swehrestibu farwus wahrdu rakstih. Tee, kas pee Kreewu jeb pee Rattolu basnizas peederr, swehreh preeksch farweem basnizkungeem, kas tahs swehrestibas ar teem appaksch rakstiteem wahrdeem Gubernementa Waldischanai atsubtiths.

4) Ne weens ne warr no schih pawalstneeku swehreschanas, kas ikkattram ustizzigam pawalstneekam peefriht, atrautees; ja ne swehretu, tad

tahds par nepaklaufigu taps turrehts un bahrgi strahpehts. Tee, kas slumibas jeb wahjibas labbad ne spehtu paschi basnizâ nahkt, jeb kas zaur kahdu farwadu notikkumu taptu aiskaweti, tik driht kâ ween warr, to pawalstneeku swehrestibu pee basnizkunga swehreh, un parahdih, kapehz winni ne warrejuschi basnizâ nahkt. Basnizaskungi tahs swehrestibas ar teem appakschraakstiteem wahrdeem un ar peeliktu basnizas sehgele basnizas teefai atsubtiths, kas tahs Gubernementa Waldischanai nodohs. Ja wajaga buhtu, tad mahzitaji pee teem, kas slummi jeb lohti wahji, aiseet un winnus swehrina.

5) Wisseem basnizkungeem buhs, famehr jauna basnizasluhgschana winneem taps nostelle-ta, to, kas taggad irr, tâ pahrtaiht, kâ ta luhgschana par Keiseru us to wahrdu tahs taggad walbidamas Keiserikfas Majesteet Konstantin Pawlowitsch noteek; to paschu buhs darriht pee teefas raksteem un spreedumeem. Jelgawas pilli 3schâ Dezember 1825. (Nris. 7036.)

No L u k k u m e s.

Muhsu juhrmallâ pee Klappkalnzeema 18tâ Nowemberâ schi nelaimé notikkufi: Wezza Klappkalna Anscha divi brahla dehli, Ans un Zukums, ar farweem abjeem wezzakajeem dehleem, Krisch, Anscha dehlu, pahri par 19 gabdeem, un Tannis, Zukuma dehlu, pahri par 17 gabdeem, kâ arri ar to puifchu Pehteri, kas preeksch kahdu laiku no Leischeem bij atnahzis, no labbas sweijas pahrbrauzoht, tanni leelâ wehtrâ isteiktâ deenâ agru nahwi wilnâs atradde. Rihta agrumâ, jau preeksch nahkdamas wehtras bihdamees, bet ne gribbedami waklara un nakts sweiju pamest, schee wihri aisbrauze, un jau pahrbrauzoht ne zif tahli no frasta, wehtra to

lainu apgahsch. Pehteris eet tulihst us dibbeni, tee zitti tschetri zilweki leen us to apgahstu lainu un sehshahs tur wirsü, bet wilni trihs atkal no-nem, Uns ween paleef wirsü. Nu winna pascha ohtrais dehls, zittä lainwä, tikkai trihs affis tahli garram brauz, un ne spehj mihlu tehru glabht. Wehtra to ne mas ne palauj, tomehr tam pehz glahbschanas brehdamam wahli pee-sweesch (tä sau; kohka gabbalu, kas pee wirwes peeseets un kas swejneekem pee sawa annmata wajaga), bet wehtra to wahli rauj garram un ir Ansim janoslihkst. Uk apraudadama nelai-me! — Utraitnes un behrni brehz, mahtes waida, patehws gauda. Ansim paleef seewa ar atreem behrneem pakkal, Zukkumam seewa ar 3 behrneem. Abbi wihri bij pascha dsihwibas fakkumä, weens 39 gaddus, ohtrs 41 gaddu wezzi.

N o K u r s i f c h e e m.

Jau Nr. 22. schi gadda es zittus gohdigüs zilweku=draugus esnu usaizimajis un luhdis: lai tee jelle tohs eemelus, kas nabbagu apgah-daschanas Kursennä aiskawe, falassa un zaur awisehm sinnamus darra; kas sinn, woi tad eeksch tahda padohma ne warresim faetees, kas to gruhtu bet wajjadstgu darbu paweeqlina. — Ne weens naw atfauzees. — Tad nu wehl gibbu isteikt kahdu itt jauku stahstu, no ka, kam tihk, ir pee schihs leetas padohmu warr mah-zitees.

Tas Deewa=schkirsts.

Wezzös laikds bija kahds baggats wihrs, ar wahrdu Benedikts, tas irr pahrtulkohts: no Deewa swehtihst — Welti winnam schis wahrds ne bija, jo Deews muhsu Benediktu baggatigi bija swehtijis ar dauds pasaules mantahm, un wissi laudis winnu teize un mihloja; jo fur spehdams winsch labprahst wissus preezinaja, sweschineeku lä pasihstamu, bet wissu-wairak nabbagus, wahjus un atstahtus.

Schis wihrs darrija tä:

Kad winsch ar saweem draugeem kahdu jauku preezas-deeninu bija pawaddijis un tee weesi bija aischahjuschi, tad winsch eegahje sawä kluffä kambari, un dohmaja tä: dauds laudis tatschu

schodeen tik preezigi un lihgsini ne buhs bijuschilä es; ja nu wehl weenreis tik dauds weesu buhtu luhdis un meelojis, tad arri schis meelasts man wehl ohtru teef buhtu maksajis; un tä dohmajis, Benedikts kahda ihpaschä schkirstä celikke tik dauds naudas, zil tas meelasts winnam bija maksajis. — Scho schkirstu winsch sauze Deewa=schkirstu. — Kad kahda kaimina ehkas zaur ugguns-grehku pelnds bija aischahjuschas, tad Benedikts labprahst ir sawu daltu peemette, schi nelaimiga zilweka behdas masinaht; bet turklahst winsch ir isstaigaja zaur wifahm sawahm ehkahn, un pahrnahzis kluffä kambari eegahjis, winsch atkal tä dohmaja: pee tewim, paldees Deewam wifs wessels un ne aischtikts! — un winsch eemette labbu teesu tai Deewa=schkirstä.

Kä baggats wihrs winsch daschdeen ir dahrgas leetas un prezes pirke, sawas istabas gresnoht, un dahrgu wihnu, sawus draugus lusteht un meeloht, ir to darrijis winsch eegahje sawä kluffä kambari un fazzija: wissas schahs leetas es warreju pirkt un apgahdatees; un ar pateizigu firidi winsch ir tam Deewa=schkirstam sawu daltu derwe un suhtija ir zitteem sinneekem no sawa dahrga wihna. — Tä schis baggats wihrs darrija zaur wissu sawu muhschu.

Kad nu tas laiks nahze, kad Benediktam bija jamirft, tad nabbagi, atraitnes un bahrini raudaja un schehlojahs, fazzidami: Kas nu par mums gahdahs lä tehws, kad tu aiseeki un wairs ne buhsi pee mums? — Bet Benedikts atfazzija: labz tehws tä gahda, ka behrneem ir tad ne peetruhkst, kad pats naw mahjäs. Tad nemneet nu to Deewa=schkirstu lihds ar wissu kas tam peederr; tas peekriht jums nabbageem, atraitnehm un bahrineem; isdallijeet lä peenah-fahs, un walkajeet schahs mantas gudri un labbi! —

Benedikts nomirre; un lä winsch bija wehlejis un fazzijis, tä tas notikke. Tas Deewa=schkirsts, nu jau buhs wairak ne lä sumts gaddu, arween gohdä stahw; dauds nabbagi tohp preezinati, un ta baggata wihra peemina no behrnu behrneem tohp swehtita. —

Tas nu gan itt jauki skann; bet fur tahds

Benedikt's gaddahs schinnis laifds? Kas spehi schinnis gruhtds gaddds ta darriht, ka firds kas sinn labprahst gribbetu? — Mihli draugi, kad tikkai firds pateeki gribb un us scheblastibu nef-fahs, tad ir stary maseem lautineem un paschds gruhtds gaddds tahdi Benedikti rohnahs; un katrs tahdu Deewa-schkirstu warr useet, fur winsch, ka ta atraitne Ewangeliuina — Mark. 12, 41 = 44. — sawu grassi us finkfahrtigeem Deewam patihfameem augleem warr eemest.

Pauffler.

Skohps fainneeks.

Weens tohti skohps fainneeks lifte weenreis sawu sehtas widdu ar afmineem isbruggeht, pats winsch klahst ween stahweja, lai strahdataji tam ne neeka ne aiskawetu, un no leela skohpu-ma ar bassahm kahjahm ween staigaja. Kad nu winsch ahtri skrehje pee weena, kas tam pa prahdam ne strahdaja, nogruhde tas stary afmineem wissu ahdu wirfs pehdas. Winna fainmisch, tanni pascha brihdi pee ta nahkdams, apschehloja winnu pahr to nelaini; bet winsch tam atbildeja: Ta irr wehl manna ihsta laime, ka es bassahm kahjahm biju, buhtu man bijuschi sahbaiki kahjas, es dohmaju ka sahbaka wirfs ahda gan buhtu zaurums tappis israuts. W.

Schuhplu = dseema.

Ischutzschu man dehlin, tu luttekliti,
Sillas kikh = azinas eemidfini!
Kluffums un meers irr wisapfahrt tew nu;
Gull' tikkai, muschas tew nodseumaschu.

Taggad, mans lellit', wehl weegli tew eet;
Turpma ta ne buhs ka schodeen, man schkeet,
Behdas ap gultinu sapulzefees,
Meera tew ne laus eemidfinitees.

Eng'li no debbesim, baiki ka tu,
Usmaida tewim ap schuhpulnu.
Turpma gan arri tee noliddinahs,
Bet tikkai noslauzihs affarinas.

Ischutzschu, man dehlin, lai naksuina nahf,
Mahte fehsh klahst tew un schuhpoht tew mahf.
Lai jau buht' agri jeb wehlah, ir tad
Mahtes firds, engelisht, ne fnausch ne kad.

S — r.

Teesas flubdinafchanas.

Kad daschi semneeki to liffumu pahrfahpufchi, ka ne buhs no Pinnu semmes sahli eewest, tad Rihges augst's Karragubernatora lungs, Marki Pauluzzi, Kursemmes Gubernementa Waldischanai irr usdewis, teem Kursemmes semneekem to sinnamu darriht, ka effoht aiselegts un ka tapschoht bahrgi strahpehts, ja no Pinnu semmes sahli eewedd. Ta Kursemmes Gubernementa Waldischana wissahm pilskungu teefahm pawehlejusti, lai zaur pagasta teefahm scho pawehleschanu, paklausischanas labbad, wisseem pagasteem sinnamu darra. Jelgawas pilli 25ta November 1825. (Nris. 6803.)

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreemu Walsis u. t. j. pr., tohp no tahs Lestenes pagasta teefas itt wissi parradu deweji ta Lestenes fainneeka Dhrman wezz Jehkaba, Kirsch sawas mahjas nobewis, ne warredams wairs tannis par fainneeku buht, un par kurra mantu zaur schihs deenas spreedumu konkurse nolikka, scheitan aizinati, lai ar sawahm parradu meleschanahm lihbs 16tu Januara mehnescha deenu 1826 pee schihs teefas peeteizahs, un to, fo teefa eefsch schihs leetas spreedihs, sagaida, ar to ihpafschu pamahzischanu, ka wissi tee, kurri schinni terminâ ne buhtu peeteifschdees, pehzaki wairs ar sawahm prassischannahm ne taps peenemti.

Lestenes pagasta teefa 18ta November 1825. 2
(S. W.) Sillit, pagasta wezzakais.
(Nr. 79.) Frd. Wagner, pagasta teefas schriweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreemu Walsis u. t. j. pr., tohp no Wehrgalles un Webbes pagasta teefas wissi tee, kam taisnas prassischanas pee ta islikta Wehrgalles fainneeka Stelka Zahna, par kurra mantu ta truhkuma pee Inventariuma un zittu parradu labbad schinni deena konkurse irr spreedsta, scheitan aizinati un safsaukti, lai diweju mehneschu staryâ, prohti lihbs 21nu Januara deenu 1826, kas tas weenigais un isflehgschanas termins buhs, woi paschi woi zaur weetneekem, fur tahdi peenemmami, pee schihs pagasta teefas peeteizahs un tad sagaida, fo schi teefa pehz liffumeem spreedihs. To buhs wehra nemt! —

Wehrgalles pagasta teefa 21ma Novemberâ 1825. 1
+++ Bruera Jannis, pagasta teefas wezzakais.
J. J. Ekrey, pagasta teefas schriweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteet, ta Patwaldineeka wissas Kreemu Walsis u. t. j. pr., tohp no Dohbeles pagasta teefas wisseem parradu de-

wejeem fluddinahts, kam kahdas prassischangs pee ta Wiltin muischas fainneeka Jukka Frizza irraid, buhs lihds 19tu Dezember 1825 ta peeklahjahs schein pee-rahbiht.

Dohbeles pagasta teefa 23schâ November 1825. 1
(Nr. 280.) Blumfeldt, pagasta wezzakais.

No Kligger muischas pagasta teefas tohp wiffi parradu deweji ta lihdschinniga fainneeka Zhleneek Tinge, kas sawas mahjas nodewis un par kurra mantu parradu dehl konkursis irr nolikts, aizinati, lai ar sawahm prassischanam lihds 21mu Januar nahkoscha gabda pee schihs teefas peeteizahs.

Kligger muischas pagasta teefa 21mâ November 1825. 2

Witteschey Janne, pagasta wezzakais.
Diekmann, pagasta teefas srihweris.

Pehz spreeduma tahs Kufschas pagasta teefas tohp wiffi, kam kahdas taisnas prassischanas pee ta ziffahrtiga fainneeka Deppe buhtu, kursch sawas mahjas nespehziabas dehl pats nodewis un par kurra mantu konkurse spreessta, ar scho teefas fluddinaschanu aizinati, lai wiswehlaki lihds 13tu Januara mehnescha deenu ta nahkoscha gabda pee schihs pagasta teefas peeteizahs. Kufschas pagasta teefa 16tâ Novembara deenâ 1825. 1

(L. S. W.) † † † Gailit Anfs, pagasta wezzakais.
(Nr. 14.) U. P. Brennsohn, pagasta teefas srihweris.

Kad 28tâ Dezembara deenâ un eeksch tahm nahkamahm deenahm, tannis pee Leelas Sohdumuischas peederrigâs Raniischauksy mahjâs, uhtrope taps turreta, kur daschadas pee fainneeka buhschanas peederrigâs leetas, lohpi un kas wehl, taps pahrdohhti, par kotulht jamakfa, tad schi sinna teem pirzejeem no Leelas Sohdumuischas pagasta teefas schein tohp dohta. Leela Sohdumuischa 8tâ Dezembara deenâ 1825. 2

(S. W.) Narou Anfs, pagasta wezzakais.
(Nr. 154.) Fr. Heintz, pagasta teefas srihweris.

Kad pee Dohbeles pilskunga teefas behrs firgâ ar baltumu us krusiu, 8 gaddus wezâ, nodohhts; tad lai tas, kam peederr, 4tru neddehtu starpâ peeteizahs, ja ne, tad us krohna rehkinumu taps pahrdohhts. Zeltgawâ, Dohbeles pilskunga teefa 27tâ November 1825. (Nris. 5411.)

Zittas fluddinaschanas.

Tas us to leelzettu no Tulkumes us Kuldigu stahwedamâ, pee Ahsuppes muischas peederrigâs Ahrenes submallas krogâs us Jahneem 1826 us arrenti irr dabbujams, ar wiffahm peederrigahm ehkahn un ar plawu no 15 wesumeem seena. Tee, kas gribbetu scho krogu dabbuht, lai pee Kursemmes zeeniga Gubernatora kunga Baron no Hahn peeteizahs. Zeltgawâ 24tâ November 1825. 3

Par Jahneem 1826 warr diwi lohpu laidarus tai Strutteles Skuiju = un Aulian muischâ, katru no 70 flauzamahm gohwim us arrenti dabbuht, pufspeektu rubbuli subraba par weenu gohwi. Kas to arrenti tfehtrâs reisâs par gaddu, ifreisâs zettortu dalku us preekschu gribb un spehj makfahnt un kas galwoschanu pee usnemshanas warr stelleht, tas lai peeteizahs pee Strutteles muischas waldischanas. Struttelâ tai 1mâ Dezembara deenâ 1825. 2

No Pohpes muischas waldischanas schein tohp sinnamu darrihts, ka ikwiffi Pohpes un Elehles muischas krogji, ta ka arridsan ta pee Kindes muischas (Angermünde) peederriga submalla us nahkoscheem Jahneem us arrenti taps isdahwati. Kam tihl, warr pehz teem Elehles kroggeem, Elehles muischâ, un pehz teem Pohpes kroggeem un Kindes submallas, Pohpes muischâ lihds beisfamu deenu schi gabda peeteiktees. 2

Septinsint birkawi seena irr pahrdohdami Poplan muischâ, eeksch kelschu Gubernementa, 3½ juhdes no Baufkes pilkata. 2

Teem, kam patihkamis buhtu, schahs latweeschu awises ir turplikam lassihht, scheinan tohp sinnamu darrihts, ka arri nahkoschâ gabdâ 1826 taps rakfiitas. Makfa, apstelleschana un wiffas zittas leetas paliks ta preekschlalkâ, bet kad wiffas isteikshanas no Kursemmes buhschanas (Geographie von Kurland) schinni gabdâ irr isbeigtas, tad tas, kas rakfa, nodohmajis, wiffus Kursemmes notilkumus (Geschichte von Kurland) gohdigam lassitajam preekschâ zelt, kad ruhmes buhs. 1

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 438.